

EFE

D'esquerra a dreta, l'ex-alcalde d'Alacant Luis Díaz Alperi; l'alcaldessa actual, Sonia Castedo; el vice-alcalde, Andrés Llorens; l'ex-president de la Dipu-

Alacant, epicentre de la corrupció

L'alcalde anterior, imputat per corrupció. L'alcaldessa i el vice-alcalde actuals, imputats per corrupció. El president anterior de la Diputació, imputat per corrupció. El president anterior de la Generalitat, absolt d'un cas de corrupció, a punt de ser imputat de nou. I el president espanyol amb l'ombra de la corrupció al darrere. És Alacant, la zona zero de la corrupció.

El terratrèmol de la corrupció té l'epicentre a Alacant. La conjunció de política i tribunals resulta paradigmàtica, com enlloc més, en aquesta ciutat de 335.000 habitants, la segona en població del País Valencià, que des del 1995 és en poder del PP.

De fet, l'entrada dels populars al govern del consistori va coincidir amb la d'Eduardo Zaplana a la Generalitat. En el primer cas, amb una majoria absoluta que han conservat fins ara, i en el segon, gràcies a un pacte amb la regionalista Unió Valenciana que, tanmateix, a partir

del 1999 també va esdevenir una majoria absoluta continuada. Tan continuada que encara dura, en aquest cas sota la presidència d'Alberto Fabra.

Alacant és la zona zero de la corrupció a l'Estat espanyol. Cap ciutadà de cap altra ciutat tan important no pot presumir de tenir –o d'haver tingut– els principals càrrecs polítics de totes les institucions que el governen esguitats per algun cas de corrupció. L'Ajuntament d'Alacant, la Diputació d'Alacant, la Generalitat Valenciana i ara el govern de l'estat n'han estat afectats. La gravetat dels suposats delictes també reproduceix, de manera fidedigna, els graus de Richter de qualsevol moviment sísmic: episodis més bruscos com més a prop de la ciutat i no tan greus segons que ens allunyem de l'epicentre.

La cascada de polítics imputats i fins i tot dimissionaris arrenca amb Luis Díaz Alperi, la persona que va aconseguir l'al-

tació alacantina José Joaquín Ripoll; Francisco Camps, ex-president de la Generalitat Valenciana, i Mariano Rajoy, president de l'executiu espanyol.

caldia d'Alacant pel PP l'any 1995 i que no va abandonar fins l'11 de setembre del 2008, quan va cedir el càrrec a Sonia Castedo. Ho va fer, teòricament, net i polit, sense cap causa judicial al darrere i mogut per la necessitat de provocar un canvi de cicle.

Díaz Alperi havia guanyat pels pèls les eleccions municipals del 2007 a la socialista Etelvina Andreu, i el seu desgast ja era evident. Malgrat la penetració que el PP havia aconseguit dins dels moviments festius de la ciutat –les fogueres són la pedra angular de la vida associativa local–, era obvi que calia renovar el cartell electoral del 2011, i la millor manera era, precisament, aquesta: un relleu a mitjan legislatura –entre el primer any i el segon– que garantira al nou aspirant a l'alcaldia prou temps de rodatge al capdavant del consistori.

Sonia Castedo, que el 1995 havia accedit al grup municipal com a assessora de comunicació; que del 1999 al 2003 havia estat regidora de Turisme, i que des del 2003 capitanejava la potent àrea d'Urbanisme, tenia tots els números per a erigir-se en el recanvi. El dia que va oficialitzar-se el relleu, Castedo va agrair

públicament a Alperi la seua “protecció” i “confiança”.

Luis Díaz Alperi ocupava, llavors, un escó a les Corts Valencianes, un escó que avui encara conserva, tot i que per edat (68 anys) ja podia haver optat per la jubilació. Preval, en canvi, la seua decisió de mantenir l'aforament, un privilegi legal de què gaudeixen els diputats autonòmics i els de l'estat, a més dels membres dels governs respectius, i que ha alentit les dues causes judicials en què Alperi està immersit.

Alperi, biimputat. Perquè, en efecte, l'alcalde anterior d'Alacant està involucrat en dos casos de corrupció: en el cas *Brugal*, el més voluminós i amb més ramificacions dels que hi ha al País Valencià, i en un de més particular, relacionat amb un presumpte frau fiscal comès entre els anys 2007 i 2010, període en què potser va ocultar a Hisenda dos milions d'euros i, doncs, no hi va ingressar 682.651 euros. La Fiscalia el va denunciar, i la causa és oberta al Tribunal Superior de Justícia (TSJCV). Només en l'exercici del 2007, és possible que l'aleshores alcalde guanyara 1.004.878

euros i tan sols en declarara 113.250. El 2008, quan va adquirir el catamarà *Akra Uno*, de 15 metres d'eslora, va fer servir la societat instrumental Andrax Business, cosa que li va permetre de defraudar 144.862 euros, atès que l'increment patrimonial no anava a nom seu. El 2010, quan el catamarà va canviar de propietari, el suposat frau va ascendir a 132.468 euros. L'abril passat Díaz Alperi va declarar per tot plegat a les dependències del TSJCV.

L'altre procediment contra Alperi va lligat a la revisió del Pla general d'ordenació urbana (PGOU) d'Alacant, iniciat l'any 2000 sota el seu mandat i que, segons el jutge instructor (Juan Climent), va incloure un tracte evident de favor envers l'omnipotent empresari del sud Enrique Ortiz. El magistrat investiga els possibles suborns amb què aquest va obtenir un pla a mida dels seus interessos estratègics i l'acusa de tràfic d'influències i d'ús d'informació privilegiada. Entre els regals de què potser va ser beneficiari, hi ha dues setmanes de vacances a Creta a bord del jet privat d'Ortiz del 29 de juliol al 13 d'agost del 2008 en companyia de qui era delegada de Pre-

sidència de l'Ajuntament, Sonia Alegria, ara regidora al consistori alacantí. Aquell viatge fou investigat per la policia a instàncies de la Fiscalia Anticorrupció, el titular de la qual, Felipe Briones, és qui va destapar la trama de favors recíprocs amb l'origen a Oriola i Alacant.

Luis Díaz Alperi, que els membres de la trama *Brugal* anomenaven despectivament *Don Pimpón*, intimava sovint amb Enrique Ortiz, a qui no va dubtar a preguntar per telèfon si l'estimava "més que a la resta". L'empresari, un dels principals contractistes d'obra pública de la Generalitat i que en el cas *Gürtel* apareix com a presumpte finançador del PPCV, li va confirmar que "molt més". De motius, en tenia de sobra, perquè Alperi va arribar a canviar el redactor del PGOU per tal de satisfer els desitjos d'Ortiz. L'any 2007, el prestigiós urbanista català Lluís Cantallops, al qual Alperi havia atorgat l'elaboració del Pla i que no admetia cap ingerència del primer edil en la seua feina, fou substituït de manera imprevista per Javier Quesada, que va atendre totes i cadascuna de les *recomanacions* que li havia fet Ortiz. Castedo, que havia de succeir a Alperi, ja exercia com a regidora d'Urbanisme.

Castedo, tacada. L'hereva de Díaz Alperi, la seua alumna més avançada, ha acabat sent-ho en el sentit ampli de l'expressió. No debades, Castedo està imputada pels mateixos tres delictes que l'ex-alcalde en la branca del cas *Brugal* que investiga el PGOU alacantí i va rebre regals sucosos de part d'Enrique Ortiz; el més curiós, un cotxe Mini Cooper que l'alcalde va acabar cedint a la minyona dels seus fills, Julia Castelló, encara que aquesta assegura que, el vehicle, el va adquirir el seu marit, també a sou de l'Ajuntament, per 5.000 euros.

Sonia Castedo, com Díaz Alperi, també va gaudir del iot personal d'Ortiz i, segons enumera la policia, va ser obsequiada amb un viatge a Andorra amb

Asunción Sánchez Zaplana, consellera amb Fabra, podria ser la següent cap de llista a Alacant

tota la seua família. Ella ho nega fermament i respon que aquelles vacances van pagar-les ell i el seu home, i exclou de qualsevol responsabilitat penal el seu germà, José Luis Castedo. En canvi, les investigacions policiaques constaten que el bufet que comparteix amb Javier Gutiérrez, anomenat Salvetti, va fer de mitjancer entre el consistori i Ortiz. És possible que les converses telefòniques intervingudes ho confirmen i que fins i tot vagen més enllà: el bufet de Castedo i Gutiérrez potser es va embutxacar uns cinc milions d'euros per les seues gestions al voltant del PGOU.

Castedo, esguitada com està pel fem del cas *Brugal*, es nega a dimitir com a alcaldessa, ni que la seua complicada situació judicial provoque moments tràgicòmics al seu partit. El propassat 17 de juny, amb motiu de la inauguració del TAV que uneix Alacant amb Madrid, Castedo va haver de patir la fredor i la llunyania tant del president espanyol, Mariano Rajoy, com del president de la Generalitat Valenciana, Alberto Fabra, que li fugien per no eixir fotografiats amb ella. Castedo no va poder pronunciar ni tan sols unes paraules en l'acte protocol·lari d'inauguració de la línia, a l'estació de la ciutat, un acte a què també va acudir el príncep Felip.

La continuïtat al capdavant del consistori alacantí no implica que Castedo continue com a diputada a les Corts, on s'ha estrenat la legislatura en curs i que visita esporàdicament. Asseguda al costat de l'alcalde de València, Rita Barberà, i de l'ex-president valencià Francisco Camps, tots tres formen el que alguns diputats de l'oposició s'han afanyat a anomenar *el triangle de les Bermudes*, un forat de tres escons que es menja i imputa tothom qui hi passa. Castedo, Camps i Barberà són els diputats que menys freqüenten la cambra.

La primera edil d'Alacant va anunciar, fa més d'un any, la seua predisposició a renunciar a l'acta parlamentària i darrenament ha insistit que té la intenció de fer aquest pas, però de moment manté la condició de diputada i forma part del grupet de vuit imputats amb qui conviu Fabra. Qui n'era el novè, Rafael Blasco, ha estat apartat i ja figura com a no adscrit. Castedo pot voler tocar el dos i que el cas passe a l'Audiència d'Alacant, on es tramitaria més de pressa i podria decidir-se abans dels comicis del 2015. Una

Esteban González Pons aplaudeix Ripoll, Camps

hipotètica absolució —o un arxivament, malgrat que això sembla inviable— li permetria de concórrer-hi de nou com a cap de llista, el seu objectiu indissimulat.

Passa que Díaz Alperi no en vol ni sentir a parlar, sinó que pensa esgotar el seu temps a les Corts i que les seues dues causes caminen més lentes. Com que és aforat, tota la branca de *Brugal* que l'afecta s'investiga al TSJCV, l'àmbit judicial que Castedo vol esquivar i que ell, per contra, s'estima més. Aquesta decisió ha generat una enemistat manifesta entre l'un i l'altra, perquè és un contratemps que a Castedo li resta moltes possibilitats de repetir com a candidata a l'alcaldia. Ja sona el nom de la seua ex-regidora Asunción Sánchez Zaplana, promocionada per Fabra com a consellera de Benestar Social, càrrec que exerceix de fa poc més de mig any però que podria ser un trampolí polític.

Llorens, anul·lat. Si la persona que s'intueix com a substituta de Castedo és Sánchez Zaplana i no el seu vice-alcalde és perquè sobre ell, la persona en qui

I Castedo al míting que el PP va fer a Alacant en els comicis municipals i autonòmics del 2011.

més confia Castedo, també hi recau un encausament judicial. A Andrés Llorens, que ocupa la Regidoria de Presidència, Atenció Urbana i Plaça de Bous, li imputen un possible delictes de prevaricació i un altre de falsedat documental de resultes de les obres de remodelació que es van fer a la plaça de Magallanes, al barri de la Florida. Després que els veïns van haver suggerit algunes modificacions sobre l'obra prevista –la instal·lació d'una font i d'una rampa–, Llorens va convocar un procediment negociat que es va adjudicar quan les obres ja havien estat inaugurades.

Així, la primera execució es va aprovar el desembre del 2007, i l'11 de maig del 2009 s'inaugurava el conjunt sencer, incloent-hi la font i la rampa que havien demanat els veïns i que van fer augmentar la remodelació dels 123.000 previstos als 215.000 que a la fi va desembutxacar el consistori. La segona part del projecte es va adjudicar el 15 de maig, quatre dies després d'haver-se obert al públic. La regidora socialista Carmen Sánchez Brufal va denunciar-ho a la Fiscalia, i Andrés

Llorens, com a regidor supervisor de tot aquest procés, va ser imputat.

Per a acabar-ho d'adobar, el jutjat d'instrucció número 2 d'Alacant investiga una presumpta conxorxa per a obtenir obres finançades amb el Pla E, de titularitat estatal però adjudicat pels ajuntaments. En aquest cas l'encausat és el funcionari d'Atenció Urbana José Lidón, però Andrés Llorens Fuster hi apareix igualment: un germà seu va subministrar els contenidors soterrats que es van col·locar amb els fons estatals.

Finalment, la contracta de la recollida del fem de la ciutat, amb una durada de vuit anys i quatre més de prorrogables, ha estat per a l'UTE liderada per Ortiz –a través de les seues empreses Cívica i Inusa– i en què participen –per a donar-hi un vernís de diversitat– FCC, de Florentino Pérez, i Cespa, del grup Ferrovial. El premi, 35 milions d'euros anuals que poden sumar un total de 420, és el més galdós que es repartia la legislatura present, i Llorens, com a vice-alcalde i regidor d'Atenció Urbana, també hi ha tingut un paper preponderant. No ha importat gens

que Ortiz estiguera poliimputat en el *cas Brugal* i en el *cas Gürtel*, ni que la seua amistat amb Castedo fóra arxiconegada. Fet i fet, l'oferta presentada per l'UTE d'Ortiz i companyia fou l'única que va arribar a la mesa de contractació; segons alguns, perquè el concurs estava fet a la seua mida; segons uns altres, per inèrcia pura. A Alacant ja fa massa anys que les coses funcionen així.

Ripoll, l'exemple. El millor exemple del funcionament viciat de les coses a Alacant i rodalia és José Joaquín Ripoll, vice-president de la Generalitat en temps d'Eduardo Zaplana i president de la Diputació d'Alacant del 2003 al 2011, des d'on va exercir de contrapès de Camps i el campisme. L'accés a la corporació provincial va ser possible per la seua presència al consistori alacantí, on era un regidor il·lustre.

Ripoll va articular el descontentament provincial amb el successor de Zaplana i, en esclatar el *cas Gürtel*, va erigir-se com a paradigma de la netedat en política i de l'exigència de responsabilitats. No obstant això, el juliol del 2010, més d'un any després d'haver estat imputat Francisco Camps, Ripoll no sols va ser encausat, sinó que fins i tot fou detingut per la policia, per bé que al cap de poques hores va quedar en llibertat. A Ripoll l'acusen de connivència amb Enrique Ortiz per a adjudicar-li el pla zonal de residus del Baix Segura, el més important que hi havia en disputa al sud del país. En aquest cas, la comunitat d'interessos incloïa l'industrial oriolà Àngel Fenoll, tal com va explicar EL TEMPS en el número 1494.

Acusat de cinc delictes (suborn, tràfic d'influències, revelació de secrets, activitat prohibida a funcionaris i frau), Ripoll va aprofitar l'amistat comuna amb Rafael Gregory per a enllestir amb Ortiz l'adjudicació del pla de residus, i l'empresari, ben pagat, potser li va fer regals diversos –entre els quals, dos pisos de luxe– i va organitzar festes exclusives al seu iot per a la seua esposa, Margarita de la Vega, i les seues amigues. Aquell escàndol no va el apartar de la primera línia política fins a les eleccions del 22 de maig del 2011, quan va desaparèixer de les llistes del PP després de dècades formant-ne part.

Amb tot, Ripoll no és ben bé fora de la política. Ocupa un càrrec de confiança que assignen directament els po-

Dels aplaudiments al bandejament. El dia de la inauguració del TAV, Sonia Castedo, alcaldessa de la ciutat, va veure que les principals autoritats l'evitaven. Ella, però, s'hi va fer un lloc.

lítics: president de l'Autoritat Portuària d'Alacant, el port de la ciutat, un dels més importants de la Mediterrània. El PP permet que l'ex-president de la Diputació compatibilitze aquesta responsabilitat amb el seu procés judicial, encara que no falten veus que reclamen un gest contundent de la direcció del partit.

Camps, dimissionari. Mentre José Joaquín Ripoll es va fer a un costat coincidint amb les eleccions del 2011, Francisco Camps s'hi va presentar com si no passara res. I alguna cosa sí que passava: imputat des de la primavera del 2009, el judici del *cas dels vestits* era inevitable. El seu advocat va ajornar-lo tant com va poder, però el calendari corria inexorablement i l'obertura de la vista oral era a tocar.

El 15 de juliol del 2011, tan sols un mes i pocs dies després de la seua tercera investidura com a cap del Consell, el jutge instructor, José Flors, va mostrar a Francisco Camps el camí del TSJCV. El 20 de juliol, després de cinc dies d'estar en parador desconegut, el president dimitia el càrrec i era substituït per Alberto Fabra, fins aleshores alcalde de Castelló de la Plana.

El judici no es va fer fins al cap d'alguns mesos –en concret, del 12 de desembre del 2011 al 25 de gener del 2012– i va tenir una sentència absoluta, de no-culpabilitat, però el mal ja estava fet. El nom de Camps quedava lligat per sempre més al *cas Gürtel*, i la imatge de l'ex-president, assegut al banc dels acusats i amb tot de presumptes delinqüents desfilant per davant seu, se n'havia de ressentir per sempre més. La millor demostració és que, malgrat l'exculpació, Camps no s'ha reintegrat a la vida política, sinó que continua reclòs al seu despatx del Consell Jurídic Consultiu com a membre nat que n'és i únicament visita les Corts de manera ocasional. De tan inusual que és veure'l allà, el president Fabra no va poder evitar d'afirmar que es tractava d'una persona que ja està "apartada de la política". I, en efecte, una cosa són les decisions judicials, i una altra de molt diferent, la percepció ciutadana.

A més, la relació de Camps amb els tribunals pot no haver conclòs del tot. José Castro, el jutge de Palma que instrueix el *cas Nóos*, n'ha recomanat la imputació al TSJCV, l'òrgan competent per a fer-ho, per tal com es tracta d'un aforat valencià. Castro observa indi-

cis de delictes en la contractació per la Generalitat i l'Ajuntament de València de l'empresa que controlaven Iñaki Urdangarin i el seu soci, Diego Torres, que van embutxacar-se més de tres milions d'euros de les arques valencianes. Passat l'estiu, se substanciarà aquesta possible imputació, que també pot afectar Rita Barberà, una altra aforada amb escó a les Corts, i enrarir encara més l'ambient en la política valenciana.

Rajoy, el següent? Amb els principals càrrecs dirigits de les institucions més immediates ja encausats, l'únic àmbit de poder que actua sobre els ciutadans d'Alacant que encara no n'ha estat afectat és el govern estatal. L'Ajuntament, la Diputació i la Generalitat acumulen tot de casos de corrupció o de presumpta corrupció, però el govern estatal, de moment, n'ha quedat al marge. En tots els sentits.

Ara bé, les investigacions derivades de la branca del *cas Gürtel* que analitza l'origen de la fortuna de Luis Bárcenas, ex-tresorer i gerent del PP, ha fet surar un possible pagament en diner negre a la direcció de la formació des dels temps de José María Aznar. Entre els teòrics beneficiaris hi pot haver Mariano Rajoy, ex-ministre i president de l'executiu, que apareix repetidament als famosos "papers de Bárcenas", encara que la majoria de delictes que descriu la informació del principal imputat de la causa ja haurien prescrit, cas de ser verídica. No passa igual amb els pagaments fets entre el 2008 i el 2010, que potser també es van donar, segons va testificar Bárcenas al jutge instructor de l'Audiència, Pablo Ruz, el proppassat 15 de juliol. Algunes acusacions han demanat que presten declaració com a testimonis Rajoy i la secretària general del PP, María Dolores de Cospedal, una altra de les presumptes perceptores de sobresous il·legals.

Les rèpliques del terratrèmol alacantí ja se senten al palau de la Moncloa i al carrer de Gènova de Madrid, doncs. I els veïns de la ciutat, impàvids, contemplen la curiosa i dramàtica coincidència de tenir afectades per diversos casos de corrupció totes les institucions que els governen de ben a prop i de lluny estant. En tots els casos, les urnes dictaran sentència l'any 2015.

Victor Maceda